

KIEVAIDIK

Katkend IX sinfooniast.

Schilleri „Röömule“.

Allegro assai.

Beethoven.

Klaver

pp

p

p

cresc.

p

On ilmud „Kevadiku“ 1926 aastakäik köidetult. Hinnaks mk. 75 (ühes suviaalbum I) ja mk. 50. Saadaval talitusest ja levitajailt koolides.

Kaanepilt: Ludwig von Hoffmann — Kevad.

Noorsoo enesekasvatuse ja elureformi ajakiri

№ 5

IV aastakäik

1926/27.

Mu võitluslipul seisku tulikirjal õilsem sõna: enesekart. Ja selle valju sõna ümber tikin okaspärja: surm lo-devusele. Aga tulgu minusse tõe jõudu, mida ma otsin sestmaalt, kui mõtelda oskan.

Liliencron.

HANS ROOS.

Pestalozzi

sajaaastase surmapäeva puhul.

ga rahvas vajab kangelasi. Kõige päält vajab noor-sugu neid, kelle poole ta vaataks üles, kelle kõrget tegevust ta peaks oma tahte sütitajaks.

Seesugune rahvusvaheline kangelane oli Johann Heinrich Pestalozzi. Temale pole sarnast leitud. Ta elu oli täis kannat

tusi ja õnnetusi. Kaaskodanikkude poolt valesti mõistetud, naerdud, häbis-tetud, suri ta täiesti murtuna oma lähemate kaastööliste jalahoopide all.

Siiski oli ta elu täis vaimurikkust, jumalikku sädet, mis inimsüdamesse peidetud.

Unustame selle mehe välised sobimatused, tema lõppematu südamerikkuse pärast, mis ennastsalgavalt avitab ja

parandab, mille tegevus tema surmaga ei lõpe.

Pestalozzi elu on vapustav kangelas-laul inimarmastusest.

* * *

Johann Heinrich Pestalozzi sündis Sveitsis, Zürichi linnas, kus ta isa oli haava- ja silmaarstiks. Itaalia rahvuse tunnistajaks olid Heinrichi tumedad juuksed ja suured tumedad silmad.

Päälle isa surma viibis väikene Heinrich sageli vanaisa juures Leipzigi lähedal. Et vanaisa pastorina maarahvaga lähedalt kokku puutus, siis õppis ka Heinrich tundma maarahva rasket elu, mille parandamiseks ta kogu oma eluaja abi otsis. Eluvõõrale emale oli abiks praktiline teenija Babeli, kes oma elu lõpuni pidas töötust, mis antud surijalle isale, olla toeks tema perekunnale.

Pestalozzis arenes juba õige varakult õiglustunne. Teda haavas sügavasti ühe õpetaja teguviis, kes altkäemaksu eest ühele õpilasele parema numbri pani. Kui kord joobnud lauluõpetaja temale puuduvat muusikalist kuulmist tahtis kepiga pähe lüüa, teatas ta koolijuhatajale, et ta enne klassi ei lähe kui õpetaja tagandetud. Ja tagandetigi.

Keskkooliõpilasena avaldab Pestalozzi kirjutusi, kus juhib tähelepanu rahva raskele olukorrale. Ta kirjutab kirjatüki „Agis“. Viimane on Sparta kuningas — rahva sõber ja langeb selle eest suurnikkude ohvrina. Pestalozzi tahab muidugi sellega oma maa noorsugu vaimustada. Tema kirjatükk on täis revolutsioonilist tuld. „Püha olgu meile

teie eeskujule, noored mehed, oh, et meie süda tõtt ja voojust samuti tunneks nagu teie oma, . . . aga ma kõnelen unustatud vabaduse keelt aastasajal, kus harjutud nägema, et kuningad rikuvad igavese vabaduse seadusi ja tõukavad inimesi orjusse“.

Pestalozzi ja tema sõbrad ei olnud mitte üksi sõnategijad. Nad karastasid oma keha, piitsutasid endid ja nälgisid, et tarbekorral valmis olla Brutuse ja Telli tegudeks.

1762 a. ilmud Rousseau „Emil“ ja selle raamatu hävitamine timuka poolt tuleriidal Pariisis ja Genfis, avaldas suurt mõju Pestalozzile. Kavatsatud pastori ja õigusteadlase elukutse vahetetakse põllumehe elukutse vastu. Pestalozzi asub maale, asutab omale Bruggi linna lähedal Neuhofi talu ja tahab rahvaga kokku puutudes oma igatsetud unistusi täita: „Armas rahvas, ma tahan sind aidata“.

Kavatsatud eeskujulik põllupidamine ei õnnestu mitmesugustel põh-

justel. Pestalozzi kogub oma maja täis vaeseid lapsi. Ta söötab, riietab ja õpetab neid, aga nende töö ei tasu ülespidamist. Võlauskujate nõudel peab ta sellest ettevõttest loobuma. Külarahvas naerab tema õnnetuse üle, sõimab teda mustaks Pestilenz'iks ja hernehirmuti-seks. „Sa vilets! sa ei või iseennast aidata ja kujutled, et tahad kogu rahvast aidata!“ Aga Pestalozzi ei hooli hirvitajaist. Ta pääs keerlevad mõtted, kuidas rahva viletsuse allikaid kinni toppida.

Omas suures viletsuses jõuab Pestalozzi sügavale tunnetusele: „Ma pidin vaeseks saama omast jõukusest; sest

L. Wächtler.

Pestalozzi.

kuidas võib see vaeste eest hoolitseda, kes on oma varanduse muredega kooramatud? Jõukus ja rikkus on sundijad. Missugust võimalust ja ettevaatust peab kasutama, et rikkust saavutada! Rikas ei või vaesele vennaks olla, sest andmine ja võtmine lahutab nende hinged. Seepärast on evangeeliumiski kirjutatud: müü mis sul on ja anna vaestele!“

Pestalozzi ei saanud kunagi vaeseid ilma andideta minema. Kord, tema Baselisse minnes, sirutas linnavärvavas pime kerjus käed paludes välja. Pestalozzil ei olnud raha kaasas, ta lõikas hõbedased kingapandlad maha ja ulatas need kerjajalle.

Päälle vaestelaste kodu sulgemist kirjutas Pestalozzi raamatu „Lienhard ja Gertrud“. Siin näitab ta, kuidas kodune kasvatus kogu inimese kasvatus nurgakiviks on.

Ta võrdleb ema päikesega, mis käib hommikust õhtuni oma teed. „Sinu silm ei näe tema samme, sinu kõrv ei kuule tema jooksu, aga tema loojenemisel tead sa, et ta jälle tõuseb ja teotseb, kuni ta vili küpsend.“ Selle suure ema pilt, mis kogu maad soendab, on Gertrudi ja iga naise pilt, kes oma elutoa muudab Jumala pühaduseks ja oma mehele ning lastele taeva valmistab.

Tegu! Mitte sõna! Nii on Pestalozzi hüüd:

„See on asjata vaestele öelda, et on olemas Jumal, või lastele: sul on isa taevas! Piltidega ja sõnadega ei õpeteta Jumalat tundma. Kui sa aga vaest aitad, et ta inimesena võiks elada, siis näitad talle Jumalat. Ja kui sa vaeselapse üles kasvatad, siis õpetad temale taevast isa tundma“.

Pestalozzi soovis näha, et tema raamat inimesed teotsema paneks, aga ta leidis neid seda ainult lugevat. See kurvastas teda väga. Vaadeldes temale annetatud kuldauraha päälkirjaga: Civi optimo — parimale kodanikule, tõlgitseb ta seda järgmiselt: kasutulle kodanikule tema kasutu raamatu eest!

Pestalozzi pakkus oma töid igalepoole, aga teda ei vajatud. Seda meeleolu on ta kujutand valmis „Inim-maaler“: Ta seisis sääl — nad tungisid

tema juure ja üks küsis: Nii oled sa siis meie maalriks hakand? Sa oleksid paremini teind, kui oleksid meie saapaid lappind. — Ta vastas neile: Ma oleksin neid teile lappind, ma oleksin teile kiva ja vett kannud, aga teie ei vajand mind; ma oleksin teie eest surma läinud, aga minule ei jäänd minu mahajäetuse sunnitud tühjuses muud üle kui maalimist õppida.

Vana maailm ei vajand Pestalozzit. Ta pakkus oma jõudu uuele revolutsioonilisele valitsusele. Teda tahetakse õpetajate seminaari juhatajaks määrata, aga ta tahab enne oma metoode proovida. 5. dets. 1798 a. asub ta Stanzi vaestemaja juhatajaks. Miski asi ei hoiu teda tagasi: „Minu südidus, ometi kord elu unelmat teostada, oleks mind niikaugele viind, et isegi kõrgemais Alpides veeta ja tuleta oleksin ma tööd algand.“

Stanzis viibimine viie kuu jooksul oli Pestalozzile ilusaimaks ajaks. Ta kirjutab: Laste söök oli minu söök, nende jook — minu jook. Olid nad terved, seisin ma nende hulgas; olid nad haiged, olin ma nende kõrval. Ma magasin nende keskel. Õhtul olin ma viimane, kes sängi heitis, ja hommikul esimene, kes üles tõusis. Ma palvetasin nendega ja õpetasin neid ka veel voodis, kuni nad magama uinusid; nad tahtsid seda nii.“

Sõjaolude tõttu tuli asutis sulgeda. Pestalozzile pakutakse uuesti seminaarijuhataja kohta, aga ta peab paremaks kingsepp-koolmeister Diesli juures abiõpetajaks hakata. Varssi tõrjutakse ta siit eemalle ja süüdistetakse teda jumalavallatuses (seepärast et ta katekismust tuupida ei lasknud).

Hiljem avaneb tal võimalus oma kooli asutada Burgdorfi lossis. Siin kirjutab ta oma metoodilise raamatu „Kuidas Gertrud õpetab oma lapsi“. Pestalozzi kuulsus kasvab, tema asutist käiakse külastamas kaugelt ja ligidalt. Siin selguvad temale senise hariduskorralduse pahed: see on kui kolmekordne maja — ülekohtu maja. Kolmas kord on täis hiilgust ja sära, aga sääl elab väga vähe inimesi. Teisel korral elab juba rohkem inimesi, aga säält ei lähe ühtki treppi kolman-

dalle korrale. Kui mõni siit tahab üles ronida, siis lüüakse temale näppude pääle. Alumisel, keldrikorral elab lugematu inimkari, kellel sama õigus on päikese ja õhu pääle, aga nende eest varjatakse õhku ja valgust paksude luukidega. Pestalozzi leidis, et tema eluülesandeks on sellesse ülekohtu maija inimhariduse treppi ehitada alt pääle ülemise korrani.

Viimased 20 aastat töötab Pestalozzi Iferteni linnas Neuenburgi järve ääres. Siin kasvab ta kuulsus juba üleeuroopaliseks. Küllastajail ei ole lõppu. Aleksander I kutsub teda isegi Tartusse Liivimaa rahvakoole korraldama, aga Pestalozzi eeldab kodumaal töötada. Ifertenis tekivad tülid õpetajate vahel, need kantakse avalikkuse ette, asutise kuulsus langeb. Pestalozzi peab enne elulõppu siit lahkuma, et Neuhoftis oma viimased elutunnid mööda saata. Aga valus oli lastest lahkuda: „Mulle tundus, et selle tagasiastumisega teen oma elule otsa, nii valus oli mul.“

Surres tuletab veel Pestalozzi vaesid meelde: „Ja minu vaesed, vaevatud, põlatud, äratõugatud vaesed! Rikas omas kindluses ei mõtle teie pääle. Ta võib teile tüki leiba anda ja muud midagi. Ta on ise vaene, tal pole pääle raha midagi.“

„Peaks see rahu, kuhu mina nüüd lähen, ka minu vaenlastele rahu tooma, igatahes annan ma neile andeks.“

Pestalozzi elulugu on lühidalt tema hauakivile raiutud:

Meie isale Pestalozzile

Tänulik Aargau.

Heinrich Pestalozzi

Sündind Zürichis 12. jaanuaril 1746.

Surnud Bruggis 17. veebruaril 1827.

Vaeste päästja Neuhoftis,

Rahva õpetaja Lienhardis ja Gertrudis,

Stanzis vaestelaste isa,

Burgdorfis ja Münchenbuchsees

Uue rahvakooli asutaja,

Yverdonis inimsöö-kasvataja.

Inimene, kristlane, kodanik.

Kõik teistele, ei midagi endale!

Õnnistus tema nimele!

Igat inimest kutsutakse eriviisil. And on kutsumine. Ühes suunas on kogu maailma avarus talle lahti. Tal on eelkalduvusi, mis vaikides teda ergutavad lakkamatule pürgimusele. Ta sarnaneb laevukesele jõel: igakülgsest teda piiravad tõkked, üks külg on lahti — ikka sügavamad ja sügavamad veed kannavad ta ääretumasse merde.

*

Mis inimene suudab toota, selle ta omab. Temas eneses peitub ta jõud. Kõik aarded on kaduvad pääle nende, mis moodustavad ta loomuse rikkuse. Õnnevarad puhkevad ja varisevad nagu suvelehed; elu puistab neid tuultele mängimiseks — ja et ilmsiks saaks ta lõppematu viljarikkuse kõikvõimsus.

*

Teo kaudu õpetab inimene, ei kuidagi teisiti!

*

Iga teo esiisa oli mõte. Mõtlemine on tegutsemine.

*

Kergats istugu maailmas millisel toolil tahes, ja ülistetagu teda kõrgemaks Homerusest ja Washingtonist — küll ta võimetus avaldub peagi. Eelarvamised võivad küll vagusalt istuda, tegutseda need ei või. Eelarvamiste abil ei loodud Iliast, ei löödud tagasi Xerxest, ei hävitetud orjust, ei parandeta maailma.

Emerson.

Kuidas käis vallarahva käsi, kui kõrts suleti?

eliste vallas pühitseti kohaliku alkoholi keelu kümnendat aastapäeva. Muuseas peeti pidulik koosolek rahvamaja suures saalis, mis oli kaunistatud vanikutega ja rahvast tungil täis. Avas koosoleku kohaliku karskusseltsi esimees. Ta kõneles:

Kümne aasta eest pani vallarahvas hääletusel kohaliku keeluseaduse maksuma. Selle seaduse järgi oli kõrtsmik sunnitud „kuradi kabeli“ ukсед sulgema. Nüüd, mil möödunud 10 karsket, „kuiva“ aastat, võime pilku tagasi heita ja teha esimesi kokkuvõtteid alkoholi keelu tulemusist. See pikk aeg tagab juba küllalt objektiivse ülevaate vallarahva käekäigust. Kuid me ei rahuldu ainult objektiivsuse nõudest. Ülevaade peab olema ka mitmekülgne ja asjatundlikult autoriteetne. Neil kaalutlusil olen palund vallarahva mitmesugustesse kutsetesse kuuluvaid isikuid ettekannetega esinema. Kuid enne lubatagu mulle mõni sõna pajatada karskusliikumisest alkoholivabas ühiskunnas. Nagu teada, osutus karskustöö vallas pärast keeluseadust palju tarvilikumaks kui kunagi varem. Keeluseadus oli nagu noor nõrk taim, mis vajab hoolsat kaitsemist, sest teda ümbritses palju vaenlasi. Vähesese häälteenamusega võttis vallarahvas ta vastu. Pea võidi ta samuti puruks tallata. Kuid seda ei luband sündida kohalik karskusselts. Ta asus kitsalt kõlbliselt aluselt üldkultuurilisele, et vallarahvale abiks olla alkoholi aseaine hankimisel. Selleks aseaineks osutusid muidugi vaimu- ja kehakultuuri harrastusist saavutatavad naudingud. Kui kõrts oli avatud, tunti vallarahva seas vähe tarvidust raamatu, ajakirja ja ajalehe järele. Nüüd on need peaaegu kõigile tarvilikud nagu igapäevane leib. Samuti on osavõtt igasuguseist hariduslikest ettevõttest kasvand mitmekordseks. Sellega ühes kasvas ka rahva karskusveendumus. Julgen väita,

et praegu on Veliste valla täisealistest kodanikest 90% teadlikult täiskarsked. (Ülejäänd 10% tuleb lugeda „märja“ naabervalla arvele.) Nõnda on kümne aasta jooksul keeluseaduse-taimest sirgund puu, mis kannab vilja. Kuid selle puu vilja üle kõnelegu juba asjatundjad!

Arst: Jaoskonna arstina võin konstateerida, et Veliste valla rahvas on tervislikult võitnud 10-ne karske aasta jooksul silmnähtavalt. Haiguse juhtusid, mille otsekoheseks põhjuseks alkohol, pole pärast keeluseadust esinend korragi. Haigused, mis alkoholist kaudselt mõjutatud, on 50% langend. Üldiselt on tervishoidlised olud paranend. Elumajades on küllalt päikest, õhku ja — puhtust. Sport kehalise kasvatus abinõuna on õige kõrgel järjel. Kõik see on võimaldand vallarahva eluea keskmise piknemise 8 aasta võrra.

Kirikuoõpetaja: Veliste vallarahva usulis-kõlbline elu näitab tõusu. Vägijookest loobudes on kadund rahva seast jumalavallatu olek ja ulaelu. Lühidalt: tehakse vähem pattu. Selle vastu aga on usu elu süvenend. Peaaegu kõik selle valla elanikud on koguduse liikmeiks, ja kirikus käiakse hoollega. Kirikumaksud ei tundu enam rasked maksta. Seepärast on Veliste rahvas mulle armsamaid koguduse liikmeid. Ja Jumala õnnistus on temaga ning ta keeluseadusega.

Kooliõpetaja: Uue inimpõlve kasvatamine kuulub suurel määral kooli ülesannete hulka. Kuid selle ülesande sooritab kool parimini alkoholivabas ühiskunnas. Seda tõendavad ju Veliste valla koolide kogemused. Kümnel „kuival“ aastal on vallarahva kõik kooliealised lapsed korralikult kooli saadetud. Koolilaste edesijõudmine ei jäta kuigi palju soovida. Teiseks aastaks klassi jäetavate % on alanend.

Põllumees: Alkoholi majanduslik kahju andis end kümne aasta eest põllumajanduses teravalt tunda. Siis ei

võind tõsisest põllukultuurist olla juttugi, sest põllumehel puudus tegevuskapital. (Palju raha veeres kõrtsi!) Kuid kõrtsi sulgemisega on asi paranend. Põllumees on rikastund uute ostarbekohaste hoonete, põllutööriistade ja -masinatega. Palju soid on kultiveeritud viljakandjaks põlluks. Enne alkoholi keeldu kasvateti isa-isalt päritud halbu kartulisorte, mis odavasti müüdi viinavabrikusse. Aga nüüd kasvatetakse L.-Euroopa turunõuetele vastavaid söögikartuleid. (Alles hiljuti saatsid Veliste valla põllumehed ühistegeliste asutiste kaudu mitu laevatäit kartuleid Inglismaale).

Tööline: Veliste valla käsi- ja põllutöölise sotsiaalne olukord on paranend kõrtsi sulgemise tõttu põhjalikult. Joomise kadudes tõusis töövõime. Samuti tõusid ka palgad. Igal töölisel, kes 10 aastat töötand, on kohalik ühispannas protsente kandmas kuni 200 000 marka. Nõnda ei kujuta enesest Veliste valla töölistkund mingisugust proletariaati, kelle elu nagu linnukesel oksal, vaid igaüks on omanik.

Naine: Önn asus kodudesse juba sellest tunnist, mil suleti kõrts. Ja perekunnaellu sigines südamlikkus soojust ja armastuse jõudu. Ei tüli ega vaenu enam mehe ja naise vahel. Laste kasvatamine sünnib kõlbliselt terves õhkkunnas. Seepärast on naiste südamed alkoholi keeldu poolt.

Vallavanem: Mitte üksi isiku ja perekunna, vaid ka kogu valla (ühiskunna) õnne vaenlane on alkohol. Keeluseaduse läbi pääses Veliste valla rahvas raskeist maksudest, mis tulid vallaomavalitsusel 10-ne aasta eest paratamatult rahvale päale panna. Vaestemaja, mis oli täis kõrtsi-ohvreid, nõudis ju palju kulu. Kuid nüüd puudub inimestel võimalus kõrtsis tervist rikkuda ja raha-vara pillata, et lõpuks jääda valla toita. Praegu pole vaestemajas ühtki hoolealust. Hoolekandekulude vähenemise tõttu on vallavalitsusel avanend võimalus valla kultuurilisi ettevõtteid paremini aineliselt toetada. Isegi uusi korralikke koolimaju on vald suutnud omal jõul püstitada.

Politseinik: Vägijookide tarvitamine viib kuritegevusele. Enesekontrolli lõdvenedes on joobnud inimene valmis igasugustele kuritegudele. Tema ei ole miski asi püha: ei ligemise elu, vara ega au. Kõrtsi sulgemisega on vallarahvast kadund joomine ning sellega ühes on ka kuritegevus vähenend 75% võrra. Enesetapmised sünnivad samuti alkoholi mõjul. Veliste vallas tuli iga aasta kohta keskmiselt üks enesetapja. Nüüd aga pole 10-ne aasta kestvusel ühtki niisugust avaliku kõlbluse vastu patustavat juhtumust esinend.

Ühistegelane: Alkohol ei ole mitte ainult ühiselu vaenlane, vaid veel suuremal määral ühistegevuse vaenlane. Viina ja õlle klaasi upuvad kõik hääd kavatsused, soovid ja püüded, ilma et need teostamist leiaksid. Ühistegevus nõuab ühismeelt, üksteisest arusaamist, kuid alkohol teeb inimesed isekaiks. Tüli ja riid tõuseb alkoholitavitajate juures alati. Alkohol ei ühenda, vaid lahutab. Ta teeb isegi sõpradest vaenlased. Kõrtsi avatud olles ei leidnud ühistegevus Veliste vallas üldse pinda. Aga nüüd on iga alal ühistegelisi ettevõtteid ja asutisi küllaldaselt, ning need töötavad häa eduga.

Karskusseltsi esimees: Kõiki öeldut kokkuvõttes peab tunnistama, et keeluseadus on kannud kuldset vilja. Vallarahva käsi on kõrtsi sulgemisega kõigiti paremini hakand käima. Tema on saand kehalis-vaimliselt väärtuslikumaks ja ta majanduslik olukord on paranend. Ja see kõik vähese aja jooksul. Lootgem, et eesolevad aastad ei ole vähem viljakad! Soovigem, et keeluseaduse-puu aina kasvaks, sirguks ja sirutaks omad oksad üle naabervaldade ning üle kogu isamaa, armsa Eesti! Et keeluseaduselased tõsised rahvuslased — isamaalased, selle tõenduseks laskem kõneleda omil isamaalikel tundmusil!

Korruga hakkasid koosolijad laulma Eesti hümnit. Lauldi vaimustetult, liigutetult, lauldi otsekui ühest suust ja — ühest südamest, isamaad palavalt armastavast südamest!

Georg Brandes.

4.II. 1842 — 19.II. 1927.

Georg Brandes, Euroopa suuri-
maid kunstiteadlasi, nooruses taani kir-
janiku Heibergi ja mõt-
teteadlase Kirkegaardi
aateilma mõjualune,
Spinoza, Hegeli ja Lud-
wig Feuerbachi austaja;
täies mehees Nietzsche ja Ibseni võitlus-
seltsiline, vaimusäde-
lev arvustaja-kunst-
nik, keda hüütud
Põhjamaade Voltaire'eks,
see mees on nüüd surnud.
Ta pika elu viljarikaste tööaastate
tulemuseks on laialdane
toodang. Aga mitte hulk,
vaid sisu on tähtis. On ju Brandes ütelnud ise: „Pole

vaja kirjutada suuri ja pakse köi-
teid. Kui ahtake on välg ja kui
tilluke on säde; aga just
sädemetest ja välgudest
tuntakse kirjutajat.“

Georg Brandes noorena.

Sädemetest ja välgudest
tedagi tuntakse. Valik katkeid
Brandesi mälestusteosest
„Elu“ on ilmund G. Suitsi
tõlkel „Noorusjõud III“;
isiklikke muljeid Brandesest
toob G. Suits oma raamatus
„Sihid ja vaated“ (1906);
Brandese biograafia ilmus
„Noorusmaas“ nr. 4

Mitte minevikku ei pea sa austama, vaid käeshetke.

*

Kõik katsumused, millele me ei alistu, tulevad meile hääks. Nagu mõned
metsarahvad usuvad, et tapetud vaenlase jõud ja vaprus kandub neile üle, nii
võidame tugevust kiusatusest, mille kestimine.

*

Kui me vaim suubub sügavas mõtiskelus iseenesesse, siis näeme, et me
elu juurdub suures ilus. Asjad ja sündmused, igapäevased, kurvad ja kohu-
tavadki, kui need on mööda, omandavad mälestuses kauni kuju nagu pilved.
Isegi korjus, mis lamas tubades, jättis majale pühaliku tõsiduse varju. Kui
me mõistuse suurima selguse tunnil peaksime tunnistama tõtt, siis peaksime
mõõnma, et me kunagi pole toonud ohvrit. Sest neil tundidel on vaim nii
suur, et ta ei või loovutada midagi, mille kaotamine talle tähendaks liiaks
palju. Kõik kaotus, kõik valu on mööduv; maailma kõiksus on hinge igavene
pärisesa.

Emerson.

Mõtteid noorsootöö kohta.

1.

ie noorsooliikumine on sünteesini jõudnud. Senistest katsetest ja otsimustest kogutud materjal vajaks liigitamist ja hindamist, et saada kogemusel põhjenev noorsooliikumise teooria.

Senised tulemused vajavad eritlust ka noorsooliikumise ajaloo kokkuseadmiseks, mille järele tundub tarvet, päälegi et ajalugu kui dokument kaitseb noori ja õigustab nende tegevusalu, tõendades saavutatud seisukohti ka laiemaile hulkadelle, kus teadmised noorte tööst pahasageli piirduvad üksiku ajalehemärkusega, ja kes seepärast ei oska noortele küllalt õieti suhtuda ega tea nende püüdeid vääriliselt toetada.

Noorte- kui ka üldises ajakirjanduses peaksid ilmuma aegajalt selgitavad kirjutused noorsoo juhtide ja vanemate tegelaste poolt, mis rahvast oma noortele lähendaksid. Üks pisimõte: Kes luuletaks ja komponeeriks eesti noorte hümi — sütitava, lihtsa ja sisuka?

Noorte koolitöö-kõrvalist tööd ligemalt vaatlusaluseks võttes, rõõmustan, et noortes ärkab huvi eesti rahvatantsude vastu, mis mõnel pool juba võitmas foksid ja tangod. Aga ringmängude sõnad vajaks rikastamist — olemas olevad on juba liig labased meie ajale. Värskemaid sõnu! Koosviibimistel seltskundlikke mänge!

Kohane noorte koosviibimise vorm on huviõhtu — õhtu mitmekesise sisuga. Huviõhtute kohta loodan „Kevadikus“ edespidi sõna võtta, see on vaeva tasuv teem.

2.

Noorte karskusliikumisele on praegu soodsaim tegevusaeg — muud vaimlised liikumised, mille vahele karskusasi võiks jääda varju, puuduvad peaaegu või on nõrgad.

Kaudne karskustöö — paljude posi-

tiivsete erilähete mitmekesine ühendus — on ise noori äratav vaimlistele aladelle ja tõsist noorsooliikumist pinnatav, mis oma täie tähenduse saab täiskarskes noorusühiskunnas. Ligem põhimõte: read koomalle seesmise karskustöö intensiivistamiseks!

Karskusliikumine on kõikide noorte liikumine vaatamata meelsuselle, erapooletu ala kõikide kultuuripiüdeliste jõudude üksmeelseks koostööks, põlastusega eitav telgitaguseid sepitsusi võimuahnitsemiseks omal kulul. Huvitav, mis ütleb ligem noorsoo karsuskongress!

3.

Sagedane nähe noorte ühiskundades on kavakindlusetus ja juhuslikkus tegevuses. Tegevuskava väljatöötamine väärigu täit tähelepanu — see on vaimline eelarve, mis puudujääki tuua ei tohi.

Väga piinliku täpsusega tuleb arvestada teatud ettevõtte ideelist ja praktilist tasuvust.

Sageli ei kasuteta näit. miitingul, koosolekul tekkind (tekkitatud) koosolijate poolehoidvat meeleolu tegelikkude tulude tarvis, näit. seltsi toetajaks ja liikmeks võtmise mõttes. Meeleolu möödub ruttu, seda tuleb soodsajal tahta ja osata siduda, sest külma rauda taguda on hilja.

Sageli ei teata, et reklaami tuleb teha tugevasti — kuid reklaamitav ettevõtte peab olema väärtuslik, et asja vastu tekkind elevus ei pettuks ja ei muutuks umbusklikuks. Halba asja reklaamida ei tohi. Reklaami kurjasti tarvitamine on kaheteraga mõök.

Maal, näit. noorte pidu, mis kavalalt ületab kohaliku tasapinna, õnnestub tugeva reklaami tagajärjel igakülgsest.

Paarsada pidukuulutust ja isiklik piletitte eelmüük päästavad hää asja. Kui inimesed juba hindama on õppind, pole kõvat reklaami enam nii vajagi.

Sagedased on hõõrumised samas ringkunnas tegelevate ühenduste vahel, mis läheb äärmiste võitlusvõteteni. Killus-

Ludwig van Beethoveni 100-a. surmapäevaks.

26. märtsil s. a. saab 100 aastat kuulsa helilooja Ludwig van Beethoveni surmast. „Kevadikus“ nr. 4 — 1925 avaldasime lühikese Beethoveni elu- kirjelduse, millele nüüd juhime oma lugejate tähelepanu, samuti „Noorusmaa“ nr. nr. 1, 2, 3, 4 1927 — a. avaldetud huvitavale Beethoveni- jutustusele. Haruldaset palju on Beethoven oma elus pidand kannatama.

Mida tähendab nüisugune suuruse ja kannatuse ühtehoid? „See tähendab, et kannatus ja võitlus moodustavad õhkkunna,

vaid vastuoksa, tingimusteks; need ei tähenda takistavaid ega hävitavaid, vaid koguni kujundavaid ning loovaid jõude.“ (Keyserling).

Beethoven oli nüisugune vaimukangelane, kes kõigi kannatuste kiuste ei lakand pürgimast ning saavutaski oma sihi.

Au nüisuguste meeste mälestusele, au Beethovenile!

Franz Stuck.

Beethoveni mask.

milles suur kõige ennemi võib küpseda . . . Ainult vaevarikka tööga arenevad jõud, ainult kannatusega süvendub hing, võitlusega karastub iseloom. Täiesti väljakujunend, siisimasse läbitöötatud inimesi, kelle arenemiskäik oleks möödunud takistusega, pole vist olnudki. Nii ei ole suurte kannatajatel kannatused nende sargaruse tagajärgedeks,

tus on häving. Selle ärahoidmine ja koondamine nõuab paljude asjaolude arvestamist. See on taktika. Peab võitlema, ilma et riieldakse!

4.

Seltskundlises elus tulevad igapäev päevavalgele read küsimusi, mis õigel ajal õiget lahendust ei leia.

Seltskundlikul alal on nähete ja võimaluste mitmekesisus nii suur, et kind-

late juhtmete puudumisel väga raske õieti seisukordi hinnata.

Arvan, et kunagi tekib uus teadus — seltskunnateadus, sest selle avara ala kogemused iseloomult on väärt teaduslikku alust.

Sel alal kergendaks tegutsemist võratult vastav seltskundlise tegevuse käsiraamat, kus eriti noor seltskunnategelane pöördelise tähtsusega küsimustele vastuseid võiks leida,

nii põhimõttelistele, kui ka tegeliku töö omile.

Seltskundliku töö keeruline mehhanism nõuab tegelaselt täit ülevaadet asjast, vahekordadest ja nende mitmekesisidusest, mis tuleb suruda kindlasse süsteemi.

Muidugi on see töö raske, vast enam kui ettemõelda tohib, kuid sama raskekaaluline peab selle tulemus olema.

Süntees — see oleks seltskundlise tegevuse teooria, kogemusele rajatud alus, mis toob täit teadlikkust asja üle — selleni on jõudnud ka noorsooliikumine.

Meie noorsooliikumine on pöördepunkti jõudnud — noorte silmad on täis rõõmsat lootust tulevikku. Põhi-

mõtteline külg on teatud määrani kujundund, kuid tegeliku töökorralduse — noorsooliikumise vormiküsimus ei ole kaugeltki päevakorrast kadund, vaid kerkib iga päevaga paratamatult ja täie õigusega esiplaanile.

Noorsooliikumises on kätte jõudnud iga päevase, tööelu ajajärk noorusühiskunna sisemuses. Välisvaatlejalle näib, kui oleks noorsooliikumine täiesti soikund, kuid see pole õige. Suurte sõnade, plakaatide, miitingute ja demonstratsioonide sõjakas aeg on minevikus — ootab töö.

Noorsugu asub tööküsimuste korraldamisele. Siis kerkib noorusühiskunna hoone, sisaldades eneses eesti kultuuri esimese õitsengu idusid.

BERNHARD MÄELO.

Kokkuhoiu nädala puhul.

ma elu iga-päevaste nõuete rahuldamiseks kulutame suurema osa omast tööjõust. Vähe on neid, kelle

ainelised võimalused lubavad teha suuremaid väljaminekuid vaimliste huvide rahuldamiseks — kirjanduse, maalide, huvireiside jne. näol. Kõikide mure seisab sarnastegi elamistingimiste loomises, et kuidagi otse kokku viia. Kuid on ka palju seesuguseid, kes oma tuludega ei rehkenda, kasuta väljaminekuid teevad alkoholi ja suitsetamise pääle, ning seega oma seisukorda veel halvendavad.

Praegune majanduslik kultuur on saavutatud rahvahulkade ühiselt tegutsemisel. Üksikult on ka kõige tugevamad nõrgad. Ühiselt suudetakse aga rohkem kätte võita, kui seda tihti isegi usutakse.

Majandusliste vahekorrad pehendamise ja paremate elamistingimiste loomise üheks mõjuvamaks teguriks on ühine tarbeainete valmistamine, saaduste ümbertöötamine, nende müügile saatmine, vajaliste kaupade muretsemine, raha nõutamine jne. kooperatiivide ehk ühistegeliste ettevõtete näol.

Väliselt sarnaneb ühistegelise ettevõtte kapitalistlikule, kuid iga liige töötab mitte ettevõtja, vaid omaenese kasuks, sest olles ühingu liige on tema ka ettevõtte osanik, — tema peremees. Kapitalistlikus äris töölisel ei ole õigust kaasa rääkida töö saaduste ja ettevõtte tegevuse kohta. Ühistegelise ettevõtte liikmed võivad olla kõik ka ettevõtte omad töölised ja sellega ettevõtte juhtimisest osa võtta. Selles vastastikus üksteise tarvete eest hoolitsemises seisab ühtlasi ka ühistegelise liikumise moraal.

Kuid ühistegevus ei lepi üksnes majandusliste nõuete rahuldamisega, vaid ta sisaldab ka vaimliste huvide eest hoolitsemist. Juba meie ühistegevusseaduse § 1 ütleb, et kooperatiivühinguks tunnistatakse piiramata liigete arvuga ja

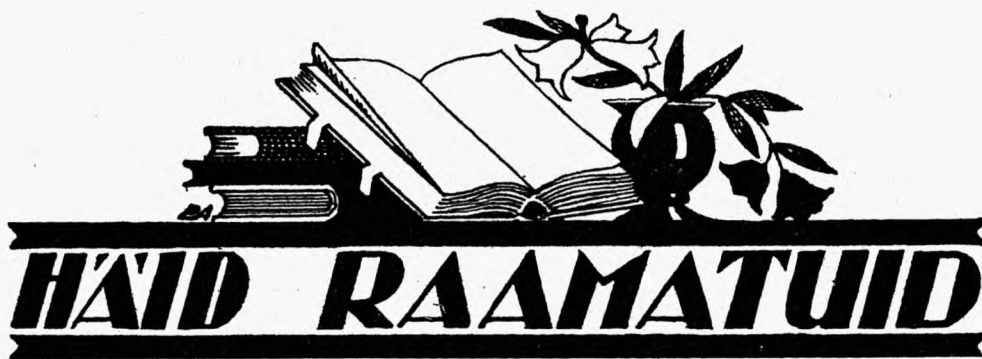
kapitaliga ühing, mille eesmärgiks on iseäralise nime all töötades oma liigete majanduslise ja vaimlise hääkorra tõstmiseks kaasa aidata mitmesuguste majandusliste ettevõtete või liigete ühise töö organiseerimise teel.

Kuigi meie majanduslikud olud on kitsad, siiski ei saa salata, et meie rahapuuduse üheks põhjuseks on mõtlematult väljaminekute tegemine. Meil ollakse harjund 20 mk. paki paberosside eest välja andma, nagu see ei olekski raha. Peame endid nii rikkaks, et ei kaalu enne raha väljaandmist kulutuse otstarvet. Ei osata ja tihti ei tahetagi hinnata ostetava asja otstarbekohasust ja tema väärtust, vaid ostetakse seda, mis oli juhtumisi saadaval. Ei astuta ühistegeliste ettevõtete liigeteks, ja kui ollaksegi liikmed, siis ostetakse kaupade ikkagi erakauplustest. Ettevaatamatute ostmiste tõttu muretsetakse tihti sarnaseid asju, mis halvasti rahuldavad

nõudeid ja tihti koguni ära heita tulevad.

Meil on tulemas kokkuhoiu nädal. Ärgu jäägu see sõnakõlksuks, vaid muutugu teguriks, mis sunnib meid meie tegevust hindama.

Iga noore kohus on arusaamisele jõuda kokkuhoiu nädala mõtte tähtsusest ja seda selgitada oma kodustelle ning naabritelle. — Oma majanduslist seisukorda suudame parandada, kui hoidume ebaproduktiivsete ja ettevaatamata väljaminekute tegemisest ning esimesel kokkuhoiu nädalal paneme aluse väikeste hoiusummade kogumisele, mille abil pärast rahuldame omi kultuurilisi nõudeid. Viime kokkuhoiu nädala altarile kõik meie senised ilma vajaduseta tehtud kulud paberosside, kõrtsi, kino jne. pääle, teeme ka teiste väljaminekute juures kokkuhoidmise ja parandame ning kindlustame sellega oma majanduslist ja vaimlist seisukorda!

A. H. Tammsaare romaan „Tõde ja õigus“.

Iga kirjandusteos puudutab teatud määral tõe ja õiguse küsimust. See on nagu keerdkäik, millesse eksitakse ning millest otsitakse väljapääsu. Arusaadav siis, et üks jõuab sellest välja rabeleda, teine mitte.

Tammsaare ja Metsanurga viimased romaanid on täis tõetsimise kirge. Nende otsimisviisid on täiesti erinevad (Metsanurk on kirklik-fanaatiline, Tammsaare — tagasihoidlik-mõõdukas), kuid nende tulemused on ühte viisi pessimistlikud ja lohutatamad.

Mida lähemale pääsetakse tõe ja õigusele, seda painavamaks ja rusuvamaks muutuvad meie väljavaated — seda tõendab Metsanurga romaan „Jäljetu haud“. Tammsaare poolt antud väljavaade on teistsugusem.

Romaani pääkangelane Andres asub ühes oma noorikuga Vargamäe sootallu elama ja satub juba alul oma naabermehe Pearuga teravasse vastuollu, mis kestab enamvähem kogu nende eluaja, — kestab niikaua, kui ei kao maailmast ülekoorus ja vägivald.

Andres otsib õiglast tõe, kuna Pearu elab ainult kriukadel ja tõeväana-

misel. Niikaua, kui püsib Andres oma ausal alusel, kaotab ta ikka kohtus, kuhu naabrid lähevad selgitama oma vahekordi; hakkab aga ta tarvitama samu kriukaid, mis tema vastane, võib ta nii kohtuprotsesses kui käsitsikakelustes. Andres on mõistuselt targem, seepärast on tema võit ka edespidi kindlam.

Tammsaare ei näita keerdkäigust väljapääsuteed. Ta jätab maksuma „omapärase“ õiguse: kel võim, sel õigus! Sarnast virilat ideed ei saa meie, noored, mitte pooldada!

Täiesti õigustatud on etteheited, et Tammsaare romaani päälkiri ei vasta sisule. Idee ei kata täielikult romaani sisu. Viimane on palju laiaulatuslikum, väärtuslikum ja meeldivam kui teose mõtteline külg.

„Tõe ja õiguse“ pääväärtus langeb Vargamäe Eespere elu-olu kirjeldamisele veerandsaja aasta jooksul. Tammsaare on arendand oma romaanis eepilist joont, nagu see on omane näiteks Kivi „Seitsme vennale“ või Mickieviczi „Pan Tadeuszele“. See on suur osa äripäeva realismi, kuid pääle selle palju luulet, pehmeid, õrnu ja uduseid toone.

Nagu romaani motto laseb oletada, on ses rohkesti autori isiklikke mälestusi. Eks annud ka Adam Mickievicz ning Aleksis Kivi oma suurteosed lapsepõlve mälestuste surve all?

On öeldud: Tammsaare „Tõde ja õigus“ pole suurteos mitte väärtuselt, vaid ainult ulatuselt. Minugi pärast! Aga siiski sarnasena haruldane — kordumatu meie kirjanduses. Igal juhusel on olnud Tammsaare selles teoses parem ja eepilisem jutustaja kui üheski varem raamatus. Selle kunstipärasus, algupärasus ja huvitavus on nii suur, et iga lugeja — olgu see vana või noor, haritud või harimatu — langeb ta veetleva mõju alla. Tammsaare igapäeva kujutamises on niipalju haruldasi, liigutavaid ja meeltülendavaid nähtusi ning tundmusi, nagu seda nii rohkel määral pole veel olnud meie kirjanduses.

Peremeeste maakuivatamise mured, perenaiste raske ja lohutamatu saatus, sulaste erakorralised ja traagilised juhtumised, karjapoiste ja perelaste mured,

rõõmud ja mängimised — vaatamata isade vaenule; klasside ja koerte elukäigud, laste täiseastumised ja esimesed elukogemused, vanemate vananemine ja otsajõudmine — kõik need asjad muutuvad kirjaniku sule all kujukaiks ja arenevaiks piltideks.

Suurest tegelaskunnast olgu siin nimetatud ainult kolm kuju: Andres, Mari ja Pearu. Need on nagu mingid tugevad ja raudsed mälestussambad. Andres ja Mari on huvitavad oma psükoloogilise arengu poolest — millised olid nad alul ja milliseiks muutusid ajajooksul. Pearu jääb püsima me meelde suure omapärasusega. Ta ei arene. Oli kriukamees ja tõeväänaja alul, ja jääb selleks oma elu lõpuni.

Tammsaarele tehti etteheiteid, et ta ei ole pakkund oma teoses ajajärgu miljööd. Aga see on liig: nõuda miljööd sarnaselt kirjanikult, keda kunagi pole huvitand miljöö. Igat kirjanikku huvitavad eriasjad nii elus kui kunstis. Tammsaart on huvitand ikka inimese hingeelu, armastuse vahekordade käsitamine. Sellele omadusele on jäänd ta truuks ka omas suures romaanis, hoolimata sarnase teose erakorralisest nõuetest.

Me ei saa nuriseda: Tammsaare on täitnud ülesande, mille eneselle üles seadnud, suurepäraselt. Ta inimhinge uurimine ja tundmine on „Tões ja õiguses“ suurem kui vahest üheski laiaulatuslises eeposes. „Tõde ja õigus“ peaaegu peaks nimetama psükoloogiliseks romaaniks.

„Tõde ja õigus“ on kirjutatud võrdlemisi lühikese aja — viie kuu jooksul, kuid ometi on ta stiililt ja keelelt korralik ja omapärane. Selles on rohkesti klassilisi sugemeid — paatost ja piiblistiili, rahvapärast roppust ja vängust ning moodsat irooniat ja groteski. Stiilis pole tunda enam sugugi seda kiuivust ja hallust, mis oli omane Tammsaarele senini. Just tehnilistes ja kunstilistes omadustes peab imestama Tammsaare suurt arengut. Kui see nii edesi läheb, nagu seni, võime oodata Tammsaarelt kõikirahuldavaid suurteoseid.

A. Roose.

Tizian ja Rembrandt.

„Noorusmaa“ elulookirjastik.

Eesti õpetajate liit on algust teinud tänuväärts ülesandega, hakates noorsoole toimetama elulugude sarja. Nendest on esimestena ilmund Tizian ja Rembrandt, kaks eluloo-raamatut suurimate kunstigeeniuste üle.

Nagu öeldud, on need raamatud eestkätt määratud noorsoole. Sellest on tingitud ka nende kaust, hind, sisu. Selle kaitsesildi tõttu ei või neile läheneda liiga suurte nõudmistega ainetiheduse, kriitilise iseloomustuse ning andmestiku rohkuse näol.

Noorsoo lugemise ja arusaamise piirid on teistsugused kui täiskasvanuil. Nad vajavad lektüüriolist, huvitavat, põnevat, ladusakeelelist lugemismaterjaali. Ja sarnastena on mõlemad raamatud vastuvõetavad.

Meid köidab huvitavus, põnevalle jutustusele sarnanev sisu, mis teeb eluloolise materjali nagu mõneks seiklusjutuks. See tiivustab noori lugema ja nagu poolteadmatult ammutetakse ühes sellega ka teadmiste vara. Igatahes on see ära proovitud ning kasutoov õppemeetod.

Nii Tiziani kui ka Rembrandti elulood on jutustatud huvitavalt, peatudes vähe pikemalt tähtsamate elusilmapilkude juures. See annab raamatuile jutustuste kuju.

Nii on Tizian võimas töögeenius, kes kõik takistused kõrvaldab tahtejõu läbi. Temast saab aastakümneiks suurim Veneetsia kunstnik ja hilisem aeg on teda veel enam ümbritsend müstilise looriga.

See on noorsoole heroiline kuju, mis virgutab tööle, tahte pingutusele. Tema elus on kõik päikesepaisteline, külluslik, kättesaadav.

Selle vastu loob Rembrandt nukrutseva tooni. Hookas jutustuseviis laseb värvirikkusel esile kerkida üksikuid õilseid ja traagilisi silmapilke. Tema elus on enam juhtumisi, tõusu, langemist ja seepärast tunneb lugija ka end enam kaasakistuna. Rembrandti saatuse kurb lõpp mõjub otse masendavalt, ent raamatu lõpulausega on toonitunud, et ikkagi on temast midagi püsima jäänd igaveste kunstiteoste näol, et see jõukulus, töö, kannatus polnud ometi tagajärgedeta.

Mõlemate raamatute juures torkab silma aastaarvude puudumine. Pole isegi nimetatud Tiziani surmaaastat. See alandab nende, kui elulooliste raamatute väärtust.

Huvitavad on reproduktsioonid kunstnikkude paremaid töist. Neist on rikkam Tizian, sisaldades ühtekokku autoportreega 10 pilti.

Mõlemad raamatud on M. Laarmanni toimetatud. Ed. M.

Kirjuta see oma südamesse, et iga päev on maailma parim päev.

*

Sellest tuntakse meistrit igapäevases elus, et ta oskab kasutada materjali, mis tal just käes on. „Ühel kindralil“, ütles Napoleon, „on ikka küllalt truppe, kui ta aga neid, mis tal on, mõistab kasutada.“

*

Igaüks püüdku ausalt, vapralt ja rõõmsalt lahendada oma elu probleeme. Ja mitte lubamistes ja unistustes, vaid täpsel tegetsemises.

*

Milleks valealandlikkus? Sest nüüd on meie päev tulnud. Oleme sündind igavesest vaikimisest; ent nüüd elame meie — elame iseendid — me pole kellegi surnuvaipade kandjad mõnest matuserongist, vaid oma aja tõestajad loojad.

Emerson.

NOORSOO TÖÖMAILT

IV Noorsoo Karskuskongress,

mis jõuluajaks Tallinnasse kokku oli kutsutud, kuid haiguste pärast pidamata jäi, peetakse nüüd haridusministeeriumi loal 25. ja 26. märtsil s. a., mil koolides töö seisab, Viljandis Maak. Poegl. Gümnaasiumis.

Kongressi päevakord on samasugune, millisena oli ette nähtud jõuluagegseks kokkutulemiseks (v. „Kev.“ nr. 3. dets. 1926.), väljaarvatud järgmised muudatused: teemile „Vanade ja noorte vahekorid karskusliikumises“ refereerivad koolinõunik M. Roots Viljandist (uus) ja A. Peets (end.); „Tubakaküsimuses“ on endisele refer. A. Kuulmanile lisaks palutud J. Ots Viljandist; kongressi algus on kell $\frac{1}{2}$ 1 päeval. Endiselt on kongr. ajal ette nähtud ka suurem karskuskontsert-miting. Kongr. esimese päeva õhtul on koos ka IV asemikekogu eri päevakorraga jooksvaist küsimustest.

Kongressist ja asemikekogust on palutud esindajate kaudu osa võtma kõik Noorsoo Karskusliidu liikmed (sõna- ja hääleõigusega) ning hulk isikuid teistest ringkondadest. Edustajaid võivad saata N. K.-liidu liikmed kongressile iga 20 üksikliikme või selle osa päält 1, asemikekogusse 1 edust. iga 100 liikme või selle osa päält. Saadikud olgu varustatud vastavate volitustega. Osavõtjatele on korraldetud ühiskorter (magamisriided tulevad kaasa võtta!). Samuti on võimalik saada kohapääl lõunat, à umbes 40 mk. Kongressile sõitjatele loodetakse saada Vabariigi Valitsuselt 50% hinnaalandus raudteel sõiduks. Selle järele tuleks sõitjal kodujaamast osta täiehinnalet Viljandisse, kust tagasisõiduks N. K.-liidu poolt saäl antava tunnustusega antakse maksuta pilet. Sarnase soodustuse saamine tehakse ajalehtede kaudu teatavaks. Juhtumisel, kui soodustust sarnasel kujul ei peaks saama, on luba õpilasil kasutada harilikke koolijuhatajate poolt väljaantavaid 24.—28. märts. maksvaid hinnaalandusplanke.

Kongressi kohapäälised eeltööd on Noorsoo

Karskusliidu poolt antud Viljandi Ühisgümna. kirj. teadusliku ringi kätte, kes ka asjasse täieliku andumusega suhtub. Liit loodab, et kongressist elavalt osa võetakse, mis ta tagajärje kõige enam kindlustaks.

E. N. Karskusliidu võistluskirjutus.

Noorsoo¹ Karskusliidu poolt välja kuulutatud võistluskirjutus teemile: „Kuidas käis vallarahva käsi, kui kõrts suleti“ on hindaja komisjoni poolt läbi vaadatud. Tööd oli kokku tulnud üldse 33. Auhindade ja ergutuste saamiseks esitas komisjon juhatusele järgmised tööd, milliste autoritele ka auhinnad otsustatud välja anda.

I. auhinna (600 marga eest kirjandust) said Emil Nero — Tartu Op. Seminari õpil., Joh. Käosaar — Põltsamaa Ühisgümna. õpilane, Aleks. Grünberg — Tallinna Poegl. Hum. Gümna. õpil.

II. auhinna (400 marga eest kirjandust) said Aksel Vassil — Rake algk. õpil., Leida Kuiva — E. N. K. S. Tütarl. Gümna. õpil., Arved Kansvei — Tartu Op. Sem. õpil., Eduard Pokk — ligastest.

Ergutusauhinna — Rope Kojose raamatu „Õnn“ — said Rudolf Nigol — Tartu Op. Sem. õpil., Evald Kaasik — Tartu kaubandusk. õpil., Helmi Kivisild — Seidla algk. õpil., Heiti Jaanimägi — Valga Poegl. Gümna. õpil., Gustav Einpaul — Tapa Ühisgümna. õpil., Artur Vasar — Valga Poeglaste Gümna. õpil., Endel Breeman — Rakvere Poegl. Gümna. õpil., Eduard Stern — Tallinna Poegl. Gümna. õpil.

Järelejäänud 17 tööd pidi komisjon kõige häätahtluse pääle vaatamata tunnistama nõrgaks. Nende juures leiduvad märksõnaga varustatud ümbrikud häviteti.

Tööd hoitakse alal N. K.-liidu arkiivis. I auhinna esimene töö — E. Nero oma — avaldetakse „Kevadikus“.

Vanema rühma tööde hindamisega jõutakse ka lähemal ajal lõpule.

Väljaandja: Eesti Noorsoo Karskusliit. Vastutav toimetaja: kutsenõunik Hans Roos.

Tegev toimetuse: Eeva Pedriks, E. Kubjas, H. Rink, L. Urm.

Toimetuse aadress: Tartu, pst. 86, telefon 404.

Toimetuse kõnetunnid: tegevtoimetajal — teisipäeval 2— $\frac{1}{2}$ / $\frac{3}{3}$
toim. sekretäril — teisip. ja neljap. 1— $\frac{1}{2}$ / $\frac{3}{3}$ } Jakobi tän. 8.